

**До 70-річчя завідувача кафедри
фармакоєкономіки Національного
фармацевтичного університету
доктора фармацевтичних наук,
професора, заслуженого діяча
науки і техніки України
Яковлевої Лариси Василівни**

Яковлева Лариса Василівна – один з найкращих представників наукової школи Національного фармацевтичного університету, талановитий і плідний учений-фармаколог та педагог, вольова і цілеспрямована людина, для якої не існує перепон у досягненні поставлених наукових цілей.

Народилася 19 серпня 1947 року в м. Балаклії Харківської області в родині службовців. У 1965 р. із золотою медаллю закінчила середню школу, а в 1973 р. – з відзнакою Харківський фармацевтичний інститут (нині Національний фармацевтичний університет) та отримала рекомендацію на наукову роботу. У НФаУ працює з 1977 р.: старшим лаборантом (1977-1978); асистентом (1978-1985), доцентом (1985-1992); з 1993 р. – професором кафедри фармакології; з 1989 по 2013 р. – завідувачем Центральної науково-дослідної лабораторії НФаУ (ЦНДЛ); з 2001 р. – одночасно завідувачем курсу, а з 2004 р. – завідувачем кафедри фармакоєкономіки.

У 1984 р. захистила кандидатську дисертацію на тему «Пошук нестероїдних протизапальних засобів і вивчення залежності антифлогістичної активності від хімічної структури в рядах похідних 2-оксоіндоліну і N-гетерилсукцинамінних кислот» та отримала ступінь кандидата фармацевтичних наук, а у 1992 р. – захистила докторську дисертацію на тему «Пошук і вивчення нових нестероїдних протизапальних засобів – похідних дикарбонових кислот» і одержала ступінь доктора фармацевтичних наук, у 1993 р. – звання професора кафедри фармакології, в 2007 р. – звання заслуженого діяча науки і техніки України, в 2009 р. – звання заслуженого професора НФаУ.

У 1989 р. Л. В. Яковлевій було доручено організувати у НФаУ Центральну науково-дослідну лабораторію з доклінічного вивчення лікарських засобів, яку вона створила і по 2013 рік успішно очолювала. Впродовж усього періоду роботи на посаді завідувача ЦНДЛ Лариса Василівна розвивала лабораторію і активно сприяла впровадженню принципів GLP (Good laboratory practice) в її роботу. Співробітники ЦНДЛ працюють на засадах договірних НДР та НДР, що виграли гранти на бюджетне фінансування. Очолюючи ЦНДЛ, Л. В. Яковлева продовжила наукові розробки НФаУ і стала ініціатором нових сучасних наукових напрямків: пошук, розробка і створення нових протизапальних, противиразкових, геропротекторних, анаболічних, адаптогенних, простатопротекторних, венопротекторних, ранозагоювальних засобів. І до теперішнього часу за вказаними напрямками лабораторія посідає провідні позиції в Україні та СНД. Під керівництвом професора Л. В. Яковлевої в ЦНДЛ НФаУ були проведені скринінгові дослідження сотень нових хімічних сполук за різними видами фармакологічної активності, фітохімічних об'єктів і нових лікарських форм, за результатами яких були розроблені та впроваджені нові оригінальні лікарські препарати, серед яких: таблетки «Альтан», «Піфламін», «Валькофен», «Альтабор», гранули «Сілісем», мазь «Біофлорин», гель «Живітан» та ін. Також були досліджені десятки генеричних препаратів, які вже впроваджені у виробництво вітчизняними фармацевтичними заводами.

Професор Л. В. Яковлева є співавтором 35 нових оригінальних лікарських препаратів і 13 наукових методичних рекомендацій ДП «ДЕЦ МОЗ України» з експериментального вивчення нових лікарських засобів.

У 2004 р. Лариса Василівна організувала та досі очолює першу в Україні кафедру фармакоєкономіки, яка є опорною кафедрою з викладання фармакоєко-

номіки та проведення фармакоекономічних досліджень як основи організації оптимального лікарського забезпечення медичної допомоги в Україні. Л. В. Яковлева – один з провідних фахівців у галузі фармакоекономічних досліджень і формулярної системи в Україні. Під безпосереднім керівництвом Л. В. Яковлевої та за участю співробітників кафедри фармакоекономіки кожного року, починаючи з 2008 р., проводиться щорічна міжнародна науково-практична конференція «Фармакоекономіка в Україні: стан та перспективи розвитку». З 2008 р. професор Л. В. Яковлева очолює Українське відділення Міжрегіональної громадської організації «Общество фармакоэкономических исследований». Л. В. Яковлева регулярно виступає на науково-практичних симпозиумах і конференціях з фармакоекономічних досліджень різного рівня, зокрема щорічних європейських конгресах ISPOR (International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research), є членом Центрального формулярного комітету МОЗ України. Із 2013 р. проф. Л. В. Яковлева співпрацює з робочою групою ВООЗ із питання оцінки популяційного споживання антимікробних препаратів в Україні з використанням АТС/DDD-методології. Ця діяльність сприяє розповсюдженню раціональних принципів призначення антибіотиків з метою підвищення ефективності антибіотикотерапії та запобігання розвитку резистентності мікроорганізмів та дисбіозу.

Наукові розробки Л. В. Яковлевої викладені в понад 1000 наукових праць, зокрема: у 85 авторських свідоцтвах, 127 патентах, 5 монографіях, 16 методичних рекомендаціях з наукових досліджень, 34 навчально-методичних розробках з фармакології та фармакоекономіки, в майже 600 статтях та 625 тезах доповідей, з яких 50 – на європейських симпозиумах і конгресах, у 34 посібниках і 1 підручнику у співавторстві.

Л. В. Яковлева протягом багатьох років натхненної і плідної праці створила колектив науковців і учених (7 докторів та 26 кандидатів наук), які сьогодні з успіхом продовжують наукову і педагогічну діяльність у НФаУ та інших ВНЗ України. Це професори С. М. Марчишин (Тернопільський державний медичний університет), Т. С. Сахарова (НФаУ), О. Я. Міщенко (НФаУ), Г. В. Зайченко (Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця), А. Д. Гордієнко (Харківська державна зооветеринарна академія), доцент О. В. Ткачова (НФаУ).

Професор Л. В. Яковлева є членом створеної при НФаУ спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських та докторських дисертацій за спеціальністю 14.03.05 – фармакологія, членом Проблемної комісії (ПК) «Фармація», куратором секції «Фармакологія» ПК «Фармація» (НФаУ), членом редакційної колегії журналів «Вісник фармації» (НФаУ), «Управління, економіка та забезпечення якості в фармації» (НФаУ), «Соціальна фармація в охороні здоров'я» (НФаУ), «Фармацевтичний часопис» (м. Тернопіль) та «Клиническая фармакология и фармакоэкономика» (м. Москва), заступником головного редактора журналу «Клінічна фармація» (НФаУ).

За сумлінну та плідну працю професор Лариса Василівна Яковлева неодноразово отримувала нагороди та відзнаки: нагороду МОН України – знак «Петро Могила» (2005 р.); звання «Заслужений діяч науки і техніки України» (2007 р.); премію Українського відділення Міжрегіональної громадської організації «Общество фармакоэкономических исследований» «Украинское отделение МОООФИ – лучшее отделение МОООФИ» (2008 р., 2013 р.); звання «Заслужений професор НФаУ» (2009 р.); подяку від оргкомітету VII Національного з'їзду фармацевтів України (2010 р.); грамоту від Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України (2010 р.); похвальні грамоти та відзнаки різного рівня (МОЗ України, Харківського міського голови, Харківської держадміністрації).

Адміністрація Національного фармацевтичного університету, колектив кафедри фармакоекономіки, співробітники редакції журналу «Клінічна фармація», друзі та колеги, студенти та аспіранти щиро вітають ювіляра і бажають їй міцного здоров'я, успіхів й натхнення в роботі, великого особистого щастя, здійснення усіх задумів та планів!